

Stajerc" izhaja vsaki psek datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročina velja za Avstrijo: za celo leto 1 krona, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računa naročnino z ozirom na visokost poštnice. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Pragu, gledališko poslopje števil. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 38.

V Ptuj v nedeljo dne 17. septembra 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani priloge in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Resni časi.

Resni so današnji časi, v vsakem oziru resni. Po celem svetu se pojavlja velikanska revščina, posledica splošne druginje. Noben stan ni zadovoljen, nobena družina srečna. Prejšna leta smo čitali o lakoti v ruski Sibiriji ali na Kitajskem, o gladi sledečemu tifusu, ki je na tisoče nesrečnih prebivalcev pahnil v grob. Zdaj pa ni pri nas mnogo boljše. Od koga naj živi industrijski delavec, ko je denar izgubil skoraj vsako vrednost, ko mu plača ne zadostuje niti za suhi kruh in sol? Ni čuda, da vskipi nezadovoljnost v delavskih množinah do vrhunca in da si hočejo fanatizirane gruča na barikadah večji kos kruha pridobiti. In obrtnik, rokodelc? Od koga naj ta živi, ko vendar že skozi stoletja trpi pod najbolj neugodnimi razmerami, ko je dobil žalostni priimek „malega moža“? Na eni strani konkurenca velekapitalističnih fabrik, na drugi neverjetne kartelske cene surovega materiala in visoke pomočniške plače, kar onemogoči obrtniku sleherni zaslužek. Ni čuda, da srednji stan propada, da je stara beseda o „slatam stališču rokodelstva“ postala prazna pena. Pa kmet, ta mali kmet, katerega dela neverjetna kratkovidnost gotovih političnih „odrešenikov“ odgovornega za vso druginjo, — od koga in kako naj mali kmet živi? Cene potrebne orodja so se potrojile, semena, umetno gnojilo, stavbeni material, plače delavcev, vse je postalo visoko. Poslov tudi za najboljšo plačo ni dobiti. Zemlja pa je izsušena, otave ni, hmelja ni, poljski pridelki so izostali, hlevi so prazni, vinogradi po toči uničeni. Od nikjer pomoči! Leto za letom slaba žetev, večji davek, večja beda. V Trstu in Polju pa gradijo velikanske parnike, na Dunaju penzionirajo vsak teden tri ministre, tobaku, pivu, vinu se nalaga nove davke, terminka trgovina na Ogrskem je litim oduhom še vedno dovoljena, karteli onemogočijo sleherni gospodarski napredek, Švicarji prodajajo avstrijsko železo ceneje nego mi sami, avstrijski sladkor služi Angležom vsled nizke cene za svinjsko krmo, — z eno besedo: ljudstvo je molzna krava.

Mi gotovo nismo pridigarji upora in obsodimo najodločnejše blazno postopanje razjarjenih mas. Ali razumljivo nam je to postopanje! Kajti lakota ne pozna nobenih mej! Vlade v posameznih evropskih državah naj bi tega dejstva ne pozabile! Lakota je prekunicila mnogo tronov in pomedla z mnogimi mogotci. In stoletja dolgo so krvavele države nad posledicami uporov, ki so nastali iz lakote.

Pri nas v slovenskih krajih pa treba naglašati, da je prvaška politika soričiva ubožstva ljudstva. Slovensko ljudstvo je malo kmetско ljudstvo in tega pravi nikdar niso hoteli vpoštevati. Zanemarjali so kmetске zahteve in kmetске potrebščine. Iztrgali so kmetički stan tako rekoč s korenino vred iz domače zemlje. Namesto da bi rešili tako važno poselsko vprašanje, uresničevali so

fabrike za uradnike in duhovnike. Vsa čast pred poštenimi duhovniki, — ali iz gospodarskega stališča je žalostno, da nam na vseh koncih in krajih primanjkuje slovenskih poslov; slovenskih duhovnikov, šibarjev, uradnikov pa imamo toliko, da rogovilijo celo v popolnoma nemških pokrajinah. Noben narod nima razmeroma toliko študentov, kakor slovenski. In stotero kmetских posestev v slovenskih pokrajinah prišlo je zaradi domačega „študenta“ na boben. Slovenska prvaška politika ni nikdar pomislila, da je le tisti narod zdrav, ki ima zdrav kmetički stan in da nima noben narod bodočnosti, ki temelji le v uradnikih in od kraja do kraja potujočih duševnih delavcih. Tisti, ki vedno kričijo o „nemški nevarnosti“, naj bi enkrat pomislili, da imamo v Ameriki že skoraj več Slovencev kakor doma in da je na Westfalskem vsako leto več slovenskih delavcev. Nemški milijonski narod ne trpi vsled izseljevanja; ali slovenski narod čuti gotovo vsakih tisoč izgubljenih sinov.

Tako je prvaška politika iz narodnega sovraštva in narodne ošabnosti uničila slovenskega kmeta. Kdor bode resnično zgodovino slovenskega ljudstva pisal, ta bode moral označiti slovenske narodnjake klerikalne in liberalne stranke za prave krvnike slovenskega ljudstva.

Resni časi so, — upajmo, da bodejo naši tudi resne možje!

Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki boče zlasti pege odstrani ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, univa se edino z

„Steckenpferd“ lilijenim mlečnim milom
(znanka „Steckenpferd“ od Bergmann & Co. Teplitza z. E. Kos za 80 h se dobi v vseh apotekah, drožerijah in trgovinah s parfumom itd.)

391

Politični pregled.

Državni zbor vendar ne bode tako hitro sklican, kakor se je najprej mislilo. Govori se zdaj, da ga bode vlada šele 10. oktobra sklicala. Potem bode zboroval do 20. decembra. V prvi vrsti bode moral državni proračun rešiti. Vojná predloga ne pride v prvi vrsti, ker je njena usoda od ogrske državne zbornice odvisna; Ogrji pa imajo svojo glavo in so naravnost nesramni v svojih zahtevah. Pričakovati je celo, da se bode vsled vojne predloge ogrski državni zbor razpustilo. Pred zasedanjem državne zbornice zborovali bodejo nekateri deželni zbori, v prvi vrsti tisti, ki nimajo obstrukcije in od katerih se sme torej pričakovati, da bodejo tudi nekaj gospodarskega dela izvršili.

Deželni zbori. Cesarski patent v uradni „Wiener Zeitung“ razglasa, da so češki in nižje-avstrijski deželni zbori za 20. septembra, varlberški in tržaški pa za 25. septembra sklicani. V češkem deželnem zboru bode brzkone pričelo

grometi in bodejo tamošnji prepri zopet za celo državo in za vse narode usodepolni.

Uporni vojaki ali kolera? Listi poročajo, da se je pri manevrih v taboru pri Neubenateku pri eni kompagniji čeških vojakov pojavil pravcati upor. Resnica je, da se je pripeljalo v pozni nočni uri eno kompagnijo češkega infanterijskega regimenta št. 102 v Prago; obdana je bila od dveh ojstro oboroženih kompagnij 73. infanterijskega regimenta in od ene divizije kavalrije. Nekateri poročajo, da so se češki vojaki uprli oficirjem in da so postrelili enega hauptmana ter dva lajtnanta. Potem so drugi regimenti tem češkim vojakom orožje vzeli in jih v praško garnizijsko ječo odpeljali. Preiskava bode dognala, kaj je resničnega na tej zadevi. Kajti od druge strani se tudi poroča, da se je pojavila pri omenjeni kompagniji kolera in da se je vojake le pod strogimi odredbami v izolirsko bolnišnico odpeljalo. Tudi se govori, da se je češke vojake zaprl, ker so na manevrih ojstro streljali. V splošnem pa je znano, da je vsa češka agitacija naperjena proti državi in cesarju, da se nahaja med češkimi vojaki jako veliko anarhistov in da se zamore vsled tega vse pričakovati. O stvari podali bodemo še natančnejše poročilo!

Kmetički zbor. V mestu Tullnu vršil se je te dni V. nižjeavstrijski kmetički tabor, katerega se je okroglo 4000 kmetov udeležilo. Zborovalci so sprejeli ojstro rezolucijo glede druginje. V tej rezoluciji se v prvi vrsti povdarja, da vlada druginja ne samo pri nas, marveč po celem svetu in ne samo pri kruhu in mesu, temveč pri vseh življenjskih potrebščinah, zlasti pa pri sladkorju, petroleju, premogu itd. Kmetje torej niso druginje krivi. Zbor je odločno zahteval, da se proti kartelom nastopi, ki so sladkorji, petrolejski itd. oderuhi. Tudi je medtrgovstvo krivo druginji. Od vlade je zahteval tabor odločne korake, da se kmetom preskrbi dovolj delavskih moči in da se dvigne živinorejo. S temi sklepi se gotovo tudi naši kmetje strinjajo.

Vprašanje uvoza mesa. Kakor znano, se je poskušalo proti mesni druginji nastopati z uvozom inozemskega, prekmorskega, v prvi vrsti argentinskega mesa. Ta uvoz pa je vsled neke pogodbe odvisen od dovoljenja ogrske vlade. Zdaj ogrska vlada tega uvoza ne dopusti. 22. t. m. se bodo pričela pogajanja med ogrsko in avstrijsko vlado glede uvoza tujega mesa.

Vojni minister. Glasovi o odstopu državnega vojnega ministra se zopet ponavljajo. Ko pride cesar nazaj na Dunaj, bode minister Schönaich gotovo odstopil. Njegov naslednik bode baje zaupnik prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda, general infanterije vitez pl. Auffenberg, ki je doslej korni komandant v Serajevu.

Socialni demokratje priredili so po celi državi velike shode, naperjene proti druginji, katerim so tudi demonstracije sledile. Žalostno pri temu je le dejstvo, da delajo gotovi ljudje še vedno kmeta za druginjo odgovornega.

Alah il Alah! Mohamedanci imajo med svojimi prazniki tudi „ramazan“, to je večtedenski strogi post. Ali bogatejši Turki se tega

vseh
svinj
ki do
nirni
gerjevi
lus”
no. Pri
ejo svi
zdrave
rade.
z Lu-
samo
šetem-
najce-
se z 2
us po-
ve teže
ilo do-
pujke.
pljane
prašice.
a vrst:
50 kg
red od
ovenski
mil
O. Z.
ov.
a už-
evajte
ajer-
lavna
tsch
j!
12—,
—, K
30—,
vrni-
chsel.
833

posta niso posebno strogo držali. Turška vlada pa je izdala zdaj postavo, da se vsakogar od 1 tedna do 1 meseca zapre, kdor bi se posta ne držal. Pri nas katoličanih se brez vsake postave večinoma celo leto postimo, kër je vse tako drago.

Belgija in Holandska se oborožujeta, kër so politične razmere vsled maročanskega vprašanja tako hudo napete. Te dve državi hočeta skupno nastopati.

Veste

moja navada ni, da bi nekaj okrog govorila
kar sem samo slišala!

Pri
pralnem ekstraktu „Ženska hvala“

sem se pa

sama prepračala,

da je najboljši in najzanesljiviši pralni prašek
ter, da popolnoma nadomešča vsako bélenje
perila. S pralnim ekstraktom „Ženska hvala“
namočeno perilo, pere se v polovico krajšem
času, brez truda in popolnoma čisto.

Kmet in šola.

(Spisal Alojzij Krizanič, Vel. Nedelja.)*

Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš, prvi pregovor. Toda ta izrek se v času začetka šolskega leta sploh ne vpošteva, ali se ga noče vpoštevati. Preprosto ljudstvo misli, da je dovolj za vsakega otroka, če se nauči toliko, da zna molitveno knjigo brati; potem pa naj takoj

* Radevoljno prinašamo ta dopis iz kmetjskih krogov, ker nam tolmači mišljenje pametnih kmetov samih. (Op. ur.)

po letu bude šole oproščen, da bo pasel krave. Le s težavo se stariši odločijo, da bi otrok v domačo šolo zahajal. Dobro! Ko potem otrok postane mož, razbistri se talentiranemu takoj njegov um in reče: ta je bil v šolah, lahko ga sedaj pri vojakih stane, zna več jezikov; lažje se ubrani vsakega nasilja, ker ni gluhi proti družemu tujemu jeziku i. t. d. Kod gospodar ima vsestransko s ljudmi opraviti, govoriti, različna zelo zavoljena pisma reševati in razlo- gorje mu, ako ni v znanostih dovolj podkovan. Ako tujih jezikov ne razume, se ga lahko z eno besedo na njegovem lastnem zemljišču uniči, medtem ko se mu gotova stranka roga in smeji...

Šola, kako vesela si, ko se otrok prvih znanosti, reda uči; dolžnost je starišem, da mislijo v naprej, zakaj bodo njih sinovi kmetje, gospodje ali postopači. Pomisliti imajo stariši, da danes celi svet napreduje, vse se za obstanek peha, vse misli, kako si zboljšati svoj stan, gotovo tudi kmet. Da, toda gotova stranke ga plašijo, mu odsvetujejo, in če je od take stranke še odvisen, da mu je denar ali kaj drugo posodila, potem ji je na nemilost in celo strahu izročeno. Beseda „Nemec“, „Slovenec“, Italijan“, „Madžar“, je zadosti in ti si, dragi, največji lump, bedak, nemčur, vse drugo le človek ne. Hoče se te še nadalje v strahu in neumnosti obdržati, da bi bil kot suženj odvisen od milosti gospode. Pomisli, da je znanost pripomogla gospodi do boljšega kruha, pa tudi tebi in tvujim potomcem bude pomogla vsaj toliko, da se iz različnih zanj in gotovega oduševstva iztrgaš. Poznam mnogo ljudi, ki so naravnost sovražniki šole, vsaj višje šole, zlasti nemške; ko pa se tem ljudem slabo godi, so eni izmed prvih, ki gredo k bližnjemu, ki je bil v šolah (v teh „prokletih“ brezverskih šolah) ki se je tudi nemško naučil, da se jim naj nemška oziroma slovska vloga naredi na visoke urade, da bi se olajšalo njih gorje. Takrat sprevidijo, da je dobro če se človek že v mladosti kaj nauči, kar mu v moški dobi in v času sile prav pride.

Spet se bliža čas zapisovanja otrok v šole, spet grejo gotovi ljudje in vznemirjajo nepoučeno ljudstvo z besedo „nemčur“, „Slovenec“.

Ti pa, dragi, ako ljubiš svojega otroka, ako mu hočeš res dobro, ako mu želiš dati najlepšo „erbjio“, ako svoj stan ljubiš, ako ljubiš svojo domovino, ako hočeš da bo vreden sin tvojega posesta, ako hočeš da naj se tvojo posestvo ne samo obrži ampak zboljša, — daj svojega otroka po svoji lastni pameti zapisati v šolo, tam kjer bo se zamogel tvoj otrok res tudi kaj naučiti; ne krati mu znanja jezikov, daj ga kod kmet če ti mogoče v kmetijski šole (vir znanosti za kmota) ali če to ne moreš, vsaj ga pošlji v tečaj, ki se jih ravno zdaj prav mnogo vrši (npr. čebelarski v Gradcu, za oddajo sadja v Mariboru, dreznaži v Brežicah in drugi). Misli, da posameznik nič veliko ne zna, ampak da vsi ljudje šole nekaj znajo. Neumne bajke, vraie itd. o brezvercih, nemčurjih in drugih vrzi v stran, ker to so neumne oslarje, ki ne spadajo v govor olikanega, ker je med nami razširjena le ena vera Kristusova, ne poznamo pa nemčurske, ker tega sploh ni, ampak rimski katoliški katehet poučuje verouk v nemški enakokakor v slovenski šoli, vedno eni in isti katekizem! Zpomni si, da če hočeš, da te bodo tvoji sinovi ubogali, da boš njim res vzoren oče, da ne boš kje kar se večkrat zgodi za pečjo pozabljen od vseh, misli, da se mora drevo v mladosti h kolu privezati in zravnati, dokler je čas. Tudi tebi veljajo besede, da učiš otroka predvsem v vzdržljivosti in lepega vedenja, kar ti tudi boljša šola nadomestuje, in manj bo pobojev, tepežev, neumnih besedi, ko se ti advokat smeje za tvojo neumno tožbo, ti pa misliš, da si koga naučil pameti, pa si le sam plačal. Vedi, da če bi pridno šolo obiskoval, ne bi tožil, bil bi učen pameten mož!

Rokodelski program.

Avstrijski rokodelci imajo leta sem že svojo državno zvezo, ki je zadnjič v Celovcu zborovala. Že svoj čas so v tej zvezi organizirani obrtniki sprejeli t. zv. „Salzburger Program“, ki obsega temeljne zahteve rokodelcev. Zdaj so ta program nekaj spremenili. Na omenjenem državnem rokodelskem zborovanju so sklenili na predlog poslanca Krebsa, da se združi v skupni program sledeče glavne in temeljne obrtniške zahteve:

1. Popolnoma nova obrtna postava, ki je primerna kulturnemu pomenu rokodelstva in današnjim razmeram.
2. Izdajanje avtonomnih pravic in delokroga zvez višjega reda ali pa vstvarjenje samostojnih rokodelskih zbornic.
3. Samostojno zastopstvo rokodelcev v vseh javnih zastopih.
4. Obrtniški svetovalci pri vseh obrtno-političnih inštancah.
5. Izdajanje in postavna določitev vsega obrtniškega poduka na temelju praktične izobrazbe ter vstvarjenje postavnih predlog za pospeševanje rokodelstva.
6. Obligatorična vpeljava mojsterske izkušnje.
7. Uresničenje posebnega ministerija za vse zadeve, ki se tičejo rokodelstva.
8. Uresničenje posebnega poduka na visokih šolah v obrtnem pravu.
9. Vpeljava zadoščujočih zadrudnih inšpektorov, določitev izdatnih zadrudnih komisarjev iz rokodelskega stanu samega, primerno nastavljanje zadrudnih nadzornikov ter komisarjev.
10. Izboljšanje obrtno-štatiističnega urada.
11. Vpeljava obligatoričnega zavarovanja za obrtnike v slučaju starosti, onemoglosti, boleznim ali nezgode.
12. Postavna ureditev kreditnega in plačilnega načina in takšno uresničenje centralne zadrudne blagajne; vstvarjenje postave v stvarstvo zahtev stavbinskih obrtnikov.
13. Preosnova plačila davkov z odpravljenjem obrtnega (Erwerb-)davka in dvižanje zadrudnih dokladov po davčnih oblasteh.
14. Popolnoma preosnova dela v kaznilnicah in ureditev javnega razpisa dela.
15. Čimhitrejše uresničenje postave proti nepoštenemu tekmoivanju in proti temperarnim razstavam blaga.
16. Uresničenje zdrave krošnjarske postave in najstrožjeje vpoštevanje iste.
17. Uresničenje pravovarstvenih mest in splošna vpeljava občinskih posredovalnih uradov.

Draginja

Po celem svetu naraščajo cene vseh življenskih sredstev naravnost grozovito, takoj da človek res ne ve več, kako naj bi živel in kaj bi žviljal. Mesa jesti so se že široke mase ljudstva sploh odvadile. Kruh je danes dražji, kakor je bilo nekdanje meso. Obлека, petrolej, sladkor, vse je ceno podvojilo. Ta draginja, ki so jo čuti ravno tako na deželi, kakor v mestu, je splošnega značaja in nobena država ni od nje prezrta. V raznih državah pričele so se tudi že demonstracije lačnega ljudstva, ki so zavzele že prav resne oblike. Pri nas na Avstro-Ogrskem seveda se je vršila zdaj le cela vrsta velikih zborovanj, na katerih se je pa večidel popolnoma po krivici kmete za draginjo odgovorne delalo. V resnici pa trpi kmet ravno tako pod neznoznimi razmerami, ki jih je uresničilo gospodarstvo zadnjih let. V državni zbornici bude vprašanje draginje natanko obravnavano in prav radevedni smo, kaj bodejo modra vlada in še mo- drejši gospodje »ljudski zastopniki« iztuhali, da pomagajo lačnemu ljudstvu. Na vsak način se vprašanje draginje ne sme smatrati za stanovsko vprašanje tega ali onega stanu in se torej tudi ne sme ednostavno v korist enemu samemu stanu rešiti. Draginja je splošnega značaja in se mora tudi splošno rešiti. Hujše kakor pri nas se pojavlja draginja v drugih krajih in državah. Zaporedoma pridejo novice o nepričakovanih, nevarnih izgredivih, ki so posledica draginje. Poročali smo svoj čas o ustaji francoskih voinogradnikov ki so v slepi jezi fabrikantom šampanjca vse kleti razbili in na milijone frankov škode napravili. Kri se je moralo prelivati in šele vojaštvo je z orožjem v roki red napravilo. Istotako smo poročali o velikih štrajkih angleških delavcev, ki so za par dni vso gospodarsko in družbeno življenje Anglije onemogčili. Tudi tukaj je prišlo izstradano delavsko ljudstvo do pobojev in uporov. Ednako se je godilo v raznih drugih krajih, posebno hudo pa na Francoskem. Po celi francoski republiki se vršijo še zdaj velikanske manifestacije. Zlasti v industrijskih središčih so te manifestacije nevarne. Posebno delavske žene se jih udeležujejo in so izredno hude. V St.

Zu den Teuerungskrawallen in Frankreich.

Quentin in drugih mestih je prišlo do pravcati bojov s policijo in vojaštvom. Mesarske prodajalne in pekarije je ljudstvo napadlo in oropalo ter jih potem zažgalo. Delavci so imeli s petrolejom napolnjene brizgalnice, s katerim so jedila polili; vplili so: ako nimamo mi za jesti, naj tudi drugi lakoto trpijo. Mnogo prodajalen in mesarij so tudi zažgali. Naša današnja slika kaže en prizor iz teh bojov in demonstracij. Na sliki vidimo namreč aretirane uporne delavce, ki jih vodijo vojniki v ječo. Ali kaj pomaga vse to! Vlade vseh držav naj bi pomislile, da je lakota hujša kakor vse postave in močnejša kakor vse ječe. Saj je končno tudi velika francoska revolucija nastala edino zaradi tega, ker so oduhruki žitje zbirali in na ta način kruh podražili. Skrajni čas bi bil, da se ljudstvu pomaga.

ljivi
prot
tva
keg
teh
cija
vsta
šanj
obrt
met
ven
le a
svoj
tudi
vstv
nov
sept
den
B
nijo
prva
kote
sred
vani
bi b
vile
bam
nec.
sopi
nirj
veni
pot
raču
lizin
turš
Mes
ga
s s
kan
Priš
vlač
plač
česk
jask
vali
se t
sled
fran
izro
izpu
pol
pos
odp
pet
ljal
sam
jani
dob
ves
mu

18. Uresničenje postavnih določb proti škodljivim izrastkam pri produktivnih zadrugah in proti razdelilnim ter konzumnim društvam.

19. Vstvarjenje izdatnega postavnega varstva za delavaljine.

To so torej glavne točke novega salcburškega programa avstrijskih obrtnikov. Na podlagi teh najmanjših zahtev hoče rokodelska organizacija nastopiti in propadanje srednjega stanu v restavri. Nemški rokodelci se seveda za zboljšanje svojega položaja brigajo. Med slovenskimi obrtniki pa ne vidimo niti začetka kakšne pametne, neodvisne stanovske organizacije. Slovenski obrtniki so žaliboče večinoma le privesek ali one politične stranke, ki jih seveda v svoje namene izkorišča. Upati je, da se bodo z njimi obrtniki vzdržali in s pametnim delom vstvarili boljšo bodočnost!

ta petnajstletna deklica z veseljem od hrama do hrama in imela je lepo svoto denarja vkup. Te cekine je prinesla v farovž in prosila je tistega, ki črno sukno nosi, da bi kupil zastavo. Kar z zobmi je zaškripal in zdrcl se je nad njo, kakor rjoveč lev: „Le sama si kupi, ker za mali denar ne morem tebi po volji biti in lepe kupiti!“ A deklica blaga žalostnega srca vskligne: „Sama ne bodem kupila, poprosila bom gospoda dekana“. A tega je bil nevoščljiv. Zarežal se je nad njo in jo gledal žareče kakor nočni čuk: „Pfej grdoba, sram te naj bode, ker si tako mlado dekle, pa taka velika prevzetnica!“ Trije so poslušali, dva cerkvena ključarja in ena mila gospa in s otrokom in trepetom so čakali, da ne bi jo požrl. Skoraj je skočil kakor maček na miš, ker nima denarja nikdar dovolj. Pa še vprašal jo ni, koliko da ima. Premalo se mu je zdelo. Morda se je zopet napil, kakor v Veliki noči pri procesiji, ko ga je mežnar kvišku držal; kar zvrnil se je in ležal kolikor debel in širok je bil. Priletel je o polnoči domov in razgrajal, da je kuharica uti morala in je pod tujo streho spala. Pač lepo plačilo dobila si zdaj, deklica, ne bodi preveč žalostna, ker cela fara miluje te! Farani.

Novice.

Draginja in draginja, to je večna pesen, ki se jo zdaj čuje na vseh oglih in krajih ter čita v vseh listih. Neumni in neizobraženi ljudje dolžijo sicer kmeta, da je on vse draginje kriv. V resnici pa leži stvar vse drugače. Dokaz temu sledeče novice, ki jih listi te dni zopet prinašajo: Odbor združenih avstrijskih sladkornih rafinerij je sprejel razne sklepe, po katerem se bode sladkor zopet podražil (n. p. sladkor v kockah in prašasti sladkor se podraži za 3-50 K ali 1-50 pri 100 kilogramih). Nadalje se opazuje zopetno zvišanje cen kave. Cene kave pa so že v zadnjem letu za 40% (!!!) narasle. Kakor znano, je tudi temu kriv velekapitalistični kartel, ki žre požrešno na mozgu in krvi narodov. Na Oškem zopet se je sklenilo zvišanje cen pive i. s. za navadno pivo 2-40 K pri hektolitru, za plzensko pa 3 K pri hektolitru. To zvišanje cen pa bodejo bajke krčmarji nosili in ne pivci. Govori se, da se bodejo cene pive tudi v drugih krajih, tako v Šleziji, na Moravskem in tudi v planinskih deželah zvišale. Nadalje se bodejo zopet cene petroleja zvišale. To je pri petroleju že tretje (!) zvišanje cen od julija tega

leta sem. Država pa še pomaga kapitalističnim pijavkam. Likerji in spirituozni izdelki, torej tudi vse vrste žganja, zvišajo cene za 15%. In tako grè dalje pri vsakemu blagu, razven pri onemu, ki ga ljudstvo ne potrebuje. Kam plovemo?

Iz Spodnje-Stajerskega.

Deželna zbora — ne bo ?! Korespondenca deželne zbornice dobila je baje iz krogov slovenskih spodnještajerskih poslancev poročilo, v katerem je m. dr. čitati: „Kakor kažejo razmere, najbrže ne bo prišlo letos do sklicanja štajerskega deželne zbornice. Lahko se mirno trdi, da se bodo sedanja pogajanja končala v negativnem smislu“ itd. Slovenski klerikalni poslanci se torej res pripravljajo, da bodejo ljudstvo zopet oškodovani in deželo v gospodarsko nesrečo potisnili. Kmetje, zapomnite si te ljudi in bodite pripravljeni!

Kaj bo z deželnim zborom ? V zadnji naši številki že smo poročali, da je večina deželnih odbornikov sklenila, priporočati vladi sklicanje štajerskega deželne zbornice. Listi poročajo tudi, da je priredil v imenu vlade c. k. namestnik pogajanja z voditelji strank, ki naj bi omogočila delazmožnost deželne zbornice. Kakor je iz klerikalnih slovenskih listov razvidno, pa dr. Koroščeva klika na to delazmožnost prav nič ne misli. Tej gospodi je njih zagrižena kranjsko-češka politika prva skrb. Svojo zločinsko obstrukcijo si hočejo odkupiti pustiti s političnimi koncesijami, od katerih bi seveda zopet le klerikalna stranka svoj dobiček imela. Za to ceno seveda ne bode večina farške jereminade poslušala. Naše mnenje — in mislimo, da tudi mnenje večine deželnih poslancev — je to-le: Deželni zbor naj se skliče, da se položaj razjasni. Potem pa, ako bi v svoji politični zagriženosti klerikalci z obstrukcijo nadaljevali, naj se tej ljudstvu tako grozovito škodljivi komediji konec napravi in naj se deželni zbor razpusti. Res je sicer, da tudi nove volitve bržkone ne bodejo mnogo spremenile. Kajti klerikalci bodejo zopet prižnice in spovednice zlorabljali, pa čeprav pri temu vera hudo škodo trpi. In ljudstvo je dandanes žalibog še vedno duševno, dostikrat pa tudi gmotno od črnih kut in političnih popov odvisno. Ali — deželni zbor ima za ljudstvo le tedaj vrednosti, ako deluje in ne pase lenobe na troške davkoplačevalcev. Korošci, Ozmeči, Meški, sploh vsi ti gospodje so bili izvoljeni za delo, ne pa za komedijantstvo. Ako nočejo delati, potem naj vrag vzame vso njih protiaavstrijsko politiko in naj se grejo solit! Enkrat se mora tem gostobesednim junakom, ki znajo ljudsko premoženje na tako zločinski način upravljati, resnico v lice zabrusiti. Pri novih volitvah bodeimo že mi skrbeli — iz z nami gotovo vsi, ki imajo le iskrico ljubezni do bednega ljudstva, — da se v masah naroda resnico izve. Črni gospodje se proklete motijo, ako mislijo, da bodejo njih drevesa v nebo zrasla! Učijo naj se iz dogodkov v drugih krajih, da je lačno, izstradano ljudstvo vsega zmožno in da zna tudi pri nas ura priti, ko bode klerikalizem za svoje grehe odgovor dajal. Cimvečje je nasilje, temvečji bode tudi odpor! Torej še enkrat: deželni zbor naj se v slučaju zopetne obstrukcije razpusti, pri novih volitvah pa vsi na delo, da odpremo ljudstvu oči!

Naši klerikalci nadaljujejo svojo gonjo proti c. k. kmetijski družbi in ednakim, gospodarsko važnim zavodom. S pametnimi argumenti te svoje hujskarije seveda ne morejo opravičiti. Zato pisarijo in kričijo proti kmetijski družbi z raznimi izmišljotinami, ki jim jih niti najneumnejši petoliznik ne veruje. Vsakdo, kdor pozna brezstransko pametno gospodarsko delovanje c. k. kmetijske družbe, se mora zgražati nad brezvestno to gonjo. In vsakdo bode tudi takoj uvidel, da hočejo črnuhi s tem kričanjem le prave svoje cilje prikriti. Na Kranjskem so namreč klerikalci dobili vso javno moč v svoje krepelje. V deželnih zbornici Kranjski so ti ožlindrani Šušterčianci absolutni vladarji. Vsled tega so tudi gospodari deželne zbornice in vseh korporacij ter uredb, ki pridejo v tem oziru v poštev. In komaj so dobili vajete v roke, ko so slovenski klerikalci že pričeli izra-

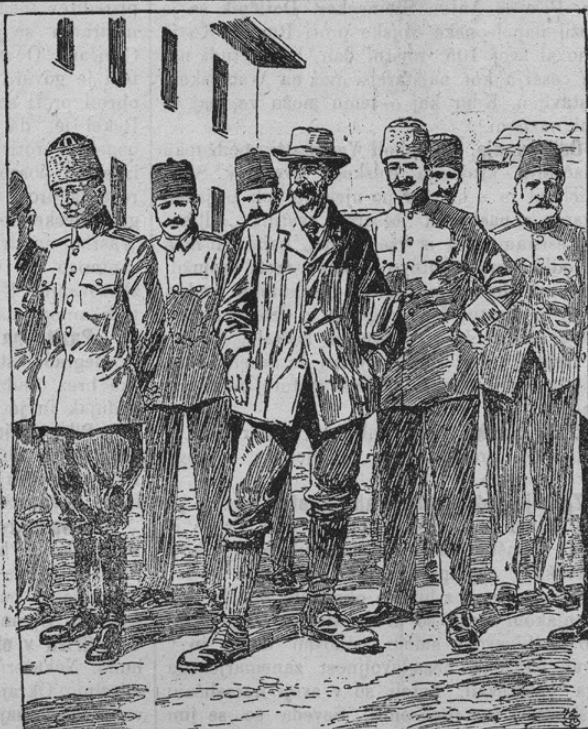
Nič ni boljšega
za hitro prireditev jako okusne goveje juhe kot
MAGGI JEVE
kocke za govejo juho
à 5 vinarjev.
MAGGI'jeve kocke za govejo juho so čista, najboljša goveja juha, v trdi obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave.
Prave samo z imenom MAGGI in z varstveno znamko zvezdo s križcem.
391

Dopisi.

Sv. Jurij ob Pesnici. Dragi bralci, nekaj novega moram naznaniti, kar se je pripetilo 3. septembra. Ta dan popoldne je prinesla ena hči kmar za novo zastavo sv. Elizabete. Pobirala je

Balkanski roparji.

Tisti balkan, po katerem hrepijo tudi naši protiaavstrijski slovenski prvaki, je še vedno pravi peklenki svet in dostikrat so razmere v nekaterih delih Balkana boljše nego v tem slovensko turškem gnezdu. Skrajni čas je bil, da bi evropske velesile napravile večini bojem, roparskim družbam in srbski gonji na Balkanu konec. Dokaz temu je tudi itak iz časopisa znani slučaj nemškega inženirja Richterja. Ta mož je v znanstvene namene, da prouči dežele, prepotoval Balkan. V kraju, ki se ga radica po navadi vendar še k civiliziranemu deželam, so ga napadli turški roparji in odvedli v gorovje. Mesec dolgo so ga držali vjetega, ga mučili in trpinčili ter mu vedno s smrtno grozili. Zahtevali so velikansko svoto denarja, da ga izpustijo. Prišlo je tudi do pogajanj s turško vlado, ki pa ni hotela dotične svote plačati, češ da z roparjem nima ničesar opraviti. Poslala je sicer vsake oddelke, ki so roparje zasledovali, ali dosegli niso ničesar, ker so se z vjetnikom znali skriti. Naposled se je vendar zbrala svota 100.000 frankov denarja, ki se je roparjem vrnila. Na to so inženirja Richterja vrnili. Popolnoma izmučen in napet blazen je prišel revež k turški vojski, ki ga je potem v Ostrovo odpeljala. Od tam se je Richterja zopet v svojo nemško domovino odpravil. Richterja pripoveduje grozne posebnosti svojega trpljenja časa bivanja med podivjanimi roparji, ki bi ga bili gotovo usmrtili, ako ne bi dobili zahtevane svote denarja. Roparji so imeli posebno veselje na tem, da so inženirja s smrtnimi grožnjami mučili. Jesti mu seveda skoraj ničesar niso dali, ker si

Ingenieur Richter nach seiner Befreiung in Ostrovo.

cer tudi sami v zapuščenem gorovju niso mnogo imeli. Naša slika kaže izpuščenega inženirja Richterja v sredi turških oficirjev in vojakov v mestu Ostrovi. Slučaj Richterja napravil je v vsej evropski javnosti velikansko razburjenje.

avni in zavito mrtvo truplo 4 letnega otroka. ...

Pod voz prišel je hlapec Franc Lešnik iz ...

Detemorilka. V Škofjivasi pri Celju imela je ...

Lepa hčerka je Roza Jecl v Sv. Petru na ...

Na vozu spal je hlapec Govedič iz celjske ...

Požar. Gospodarsko poslopje Valentine Herde ...

Spričevala ponarejal je v Celju neki Janez ...

Rudarska nesreča. Pri delu v trboveljski ...

Smrt dojenčka. Posestnica Marija Kosiker v ...

Iz Koroškega.

Poštno direkcijo bodo zdaj vendar le v ...

Otok — požigalec. Pogorelo je gospodarco ...

Konj udaril je v Kirschbachu hlapca Lenze ...

Tatvine. Pri posestniku Seebacher na Kal ...

Utonil je v Hirtu železniški asistent Edlin ...

Dve osebi utonili sta na Vrbskem jezeru. ...

Lepa mladina! V Št. Pavlu so zaprli 13 ...

Prezvetnost. V Baldramsdorfu je neki de ...

Neznani samomorilec. V Dobrovi pri občini ...

Roparski umor. V Ribnici so zaprli hlapca ...

Nevarna banda. Pri Warmbadu-Beljaku vjel ...

pričeli nanj streljati iz revolverja in tako se jim ...

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! Neki posebno debeli faj ...

Lep črnosuknež! V občini Delta našli so ...

Glede tega pravi in navetuje učitelj kmetijstva ...

Pridelalo se je letos dovolj in obenem dobrega ...

Da se pa ne bo krma tratila, naj se uredi jasli ...

Pomanjkanju krme pa se odmora lahko tudi še ...

Za pridelovanje jesenske zelene krme je najbolj ...

Za bolj puste in lahke zemlje se priporoča vzeti ...

Posebno važno je letos, da se poseje tudi strnišna ...

Prav dobro jesensko krmo se dobi, ako se poseje ...

Za vse prejšnje rastline, posebno pa za goršico, ...

Ako se poskrbi na ta način za to, da se krma v ...

Prav dobro jesensko krmo se dobi, ako se poseje ...

Za vse prejšnje rastline, posebno pa za goršico, ...

Ako se poskrbi na ta način za to, da se krma v ...

Prav dobro jesensko krmo se dobi, ako se poseje ...

Za vse prejšnje rastline, posebno pa za goršico, ...

Ako se poskrbi na ta način za to, da se krma v ...

Prav dobro jesensko krmo se dobi, ako se poseje ...

Za vse prejšnje rastline, posebno pa za goršico, ...

Ako se poskrbi na ta način za to, da se krma v ...

Prav dobro jesensko krmo se dobi, ako se poseje ...

Za vse prejšnje rastline, posebno pa za goršico, ...

Ako se poskrbi na ta način za to, da se krma v ...

Prav dobro jesensko krmo se dobi, ako se poseje ...

Za vse prejšnje rastline, posebno pa za goršico, ...

Ako se poskrbi na ta način za to, da se krma v ...

Prav dobro jesensko krmo se dobi, ako se poseje ...

Za vse prejšnje rastline, posebno pa za goršico, ...

Ako se poskrbi na ta način za to, da se krma v ...

da se posadi lahko še pravočasno okopavine na ono ...

Konečno naj omenim tu še drugo rastlino, ki dá ...

Izkaz

daril za g. Johana Osenjaka, posestnika v ...

Darovali so gospodje: Hans Straschill, Breg ...

Repa Alojz na Ptujski gori 5 K; — W. Blanke ...

dr. pl. Plachki, Ptuj, 2 K; — Jos. Kasimir, ...

— Fr. Potočnik, Ptuj, 2 K; — Ad. Sellinschegg, ...

— Ivan Wruss, Breg pri Ptuj 1 K; — Gröblacher, ...

— V. Schulink, Ptuj, 1 K; — Ernst, „Juden- ...

— Jul. Wagrاندl, Ptuj, 1 K; — Franc Wesiak, ...

Vsaka dobra varčna kuhinja bi morala imeti v zalogi ...

Pozor pred ponarebo umetnih gnojil! Ker se Tomaževa ...

Gotove postelje

iz krepkega rdečega, plavega belega ali rumenega nankinga, 1 ...

S. Benisch, Deschenitz Nr. 716. Česko bogato ilustrirani cenik gratis in franko. 759

Langen & Wolf

Dunaj X, Laxenburgerstr. 53

originalni „OTTO“-motorji

za bencin, bencol, petrolin, „saugas“ in surovo olje.

Bencin-lokomobili

s streho ali brez nje.

Mašine za obdelovanje lesa.

Obisk inženirja, proračun stroškov, projekt 526 A.

B. Z. zastoj. 859

Obisk inženirja, proračun stroškov, projekt 526 A.

B. Z. zastoj. 859

Obisk inženirja, proračun stroškov, projekt 526 A.

B. Z. zastoj. 859

Obisk inženirja, proračun stroškov, projekt 526 A.

1000 kron plačila

za take, ki so plešasti in nimajo brade.
Elegantno rast brade in las zamore se tekem 8 dni z rabo Cara lasnega balzama povzročiti. Ta balzam prinese lase in brado vseh plešastih in redko z lasmi obrašenih oseb v rast.
Cara je najboljši izdelek moderne znanosti na tem polju in je priznan kot edini balzam, ki zamore res lase in brade (tudi pri starih) povzročiti.
Cara lasni balzam se vsled tega tudi od vseh mladih in starih gospodov in dam po celem svetu rabi.
Cara pripelje izumrle lasne papile zopet v rast in sicer po rabi malo dni in dobi se vsled tega v jako kratkem času krepko rast las. Za neškodljivost se garantira!

Ako to ni res, plačamo
1000 kron netto
vsem osebam, ki so plešaste, brez brade ali redko obraščene in ki so Cara balzam brez uspeha štiri tedne dolgo rabile.

Mi smo edina tvrdka, ki zamore kupcem tako garancijo ponuditi.

Cara-Haus, Kopenhagen.
Za mi poslani zavoj Cara zahvalim se iskreno. Rabim zdaj Vaše lasno sredstvo tekem 12 dni in sicer z dobrim uspehom; moji lasi ne izpadajo, marveč postajajo debelejši in težji; tudi niso tako malo rasli, odkar sem pričel Vaš lasni balzam rabiti. Tudi moja brada postane brezdomno krepkejša kakor preje. Jaz sem že mnogo lasnih sredstev poizkusil, a brez uspeha, in zahvaljujem se Vam torej iz vsega srca za Vaše krasno lasno sredstvo. V bodoče bodem to sredstvo vsem priporočal, ki imajo zanj rabo. Z najboljšo zahvalo ostajam Vaš
O. V. M. Kopenhagen.

Cara daje lasem in bradi svitli, valjčkom podobni izgled in padajo lasi potem lahko in mehko. Razpošilja se proti naprej-plačilu ali povzetju po celem svetu, ako se piše na največjo specialno trgovino.

En zavoj Cara stane 6 kron, dva zavoja 10 kron. 829

Cara-Haus, Kopenhagen V. 282, Dansko.

(Pisma treba frankirati s 25 vinarji, poštne karte pa z 10 vinarji.)

Kovaški pomočnik

dobi stalno delo pri 883

Ferd. Pitschko

kovaški mojster v Plibergu (Bleiburg) Koroško.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Najlepše prašičke!
Najkrepkejše živali!
Najplodovitejše plem-
ske svinje! Najiz-
datnejše pitane
prašiče!

imajo od vseh lastnikov svinj vedno oni, ki dodajo navadni krmi še Fattingerjevi „Lucullus“ in to stalno. Pri tem ostanejo svinje vedno zdrave in žrejo rade. Krmljenje z „Lucullus“ ni samo najvplivnejše, temveč tudi najcenejše, ker se z 2 kg „Lucullus“ povišanje žive teže za eno kilo doseže.

Vrsta II. za pujske.
Vrsta III. za pitane in velike prašiče.
Cena obeh vrst: K 12/50 za 50 kg z vrečo vred od fabrike. Slovenski

cenik brezplačno od **fabrike živalskih krmil**
Fattinger & Co. Z. Z. O. Z.
808 Inzersdorf pri Dunaju.

Čez 3.000 priznanj, več kot 350 prvih dobitkov.

Potom infekcije

postale so mnogokrat že čisto brezpomembne ranice jako nevarne. Pokriti treba torej vsako s primernim sredstvom. Že 40 let sem pokazalo se je onehkujoče, vlačilno mazilo, imenovano **Práško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obveze. Varuje rane, pomanjša vnetje in bolečine, vpliva hladilno in pospeši zaceljenje ter zdravljenje.

➔ Poštna razpošiljatev vsaki dan. ➔

1 doza 70 h. Pri naprej plačilu 3 K 16 h. se 4 doze, za K 7— pa 10 doz franko na vse postaje avstro-ogrške monarhije pošlje.

Vsi deli embalaže nosijo postavno depozirano varstveno znamko.

Glavna zaloga 939

B. FRAGNER, t. in kr. dvorni liferant

apoteka „pri črnem orlu“

Praga, Kleinseite, ogel Nerudagasse št. 203.

Zaloga v apotekah Avstro-Ogrske.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart

Garantirano originalna narurna vina.

Štajersko dobro deželno vino	K 52.—
Štajersko namizno in iztočno vino	K 54.—
Štajersko krepko vino iz gore	K 56.—
Terrano rdeče krvno vino, vefelino	K 60.—
Silvanec, beli, fino namizno vino	K 60.—
Rizling, beli, fino namizno vino	K 64.—

pri 100 litrih prodaja in razpošilja vinka klet v velikem posloju šparkase

Otto Kuster, Celje na Štajerskem.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klančnice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Vinski mošt

kdor hoče kupiti, piši na **M. Neudörffer**, tajnik gospodarske zadruge **Zlatar, Hrvatsko.** 861

Zahtevajte cenike!
765 Delniška družba **Alfa Separator**

Ceno Posteljno Perje

1 kila sivoga šlišanega K 2.—, boljšega K 2/40, pol-belega prima K 2/80, belega K 4.—, prima mehkega kot lana K 6.—, veleprima K 7.—, 8.— in 9/60. Daune, sive K 8.—, K 7.—, bele prima K 10.—, prsni flaua K 12.— od 8 kila naprej franko.

gotove napolnjene postelje iz tesno-nitnega, rdečega, plavega, rumenega ali belega lana (Nanking), 1 tuhent ca. 180 cm dolga, 120 cm široka, 1 glavniha blazinoma, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, dovolj napolnjene z novim stvim flauasim in trajnim posteljnim perjem K 16.—, 12.—, 14.—, 16.—. Posamezne tubne K 10.—, 12.—, 14.—, 16.—. Posamezne glavne blazine K 3.—, 3/50, 4.—. Tubne 200x140 cm vrste K 13.—, 18.—, 20.—. Glavne blazine 90x70 cm vrste K 4/50, 5.—, 5/50. Spodnje tuhtne iz najboljšega posteljnega gradl 180x116 cm velike K 13.— in K 15.— pošilja po povzetju ali naprej plačilu

Max Berger, Deschenitz št. 344/a (Böhmerwald)
Brez rizike, ker je izmenjava dovoljena ali se vrne (vzr) Bogato ilustr. cenik o posteljnem blagu zastoji. 78

Ogenj!!

Pri vsaki hiši je treba imeti galic. Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah „Štajer-čeve užigalice“! Glavni zal. firma brata Slawitski v Ptujju.

Ceno pensko **perje za postelj!**

5 kil.: novo šlišno K 9/60, boljše K 12/24—, snežno belo šlišno mehko kot daune K 30/36—.

➔ Pošlje franko po povzetju. Izmenjava in vrtev proti poplačilu poštnine dovoljeni. **Benedikt Sacher Lobes št. 89 pri Plznu, Češko.**

Veliko presenečenje! Nikdar v življenju ta priložnost! 600 kom. le 3 K 80

1 krasna pozl. prec. anker-ura z veržico, natančna, 3 letna garancija; 1 moderna židana kravata za gospode; 3 fl. žepni robčki; 1 krasni prstan za gospode z imil. biserom; 1 krasna eleg. damski ženskega kinča, ki obsega 1 krasni koljč iz orient. biserov; 1 damski kinč s patent-zaklepom, 2 olog. damsta braccijeta; 1 ušesnikov s patent-kavčjem, 1 krasno žepno toaletno miš; usnjata denarnica; 1 p. gumb za manšeta; 3 gradno duševne s patent-zaklepom; 1 voleeeg. album za razglednice, najlepši in gledi sveta; 3 zabavni predmeti, velika veselost za mlado in staro; 1 zelo praktičen seznamek ljub. pisem za gospode in dame; 1 koresp. predmetov in še čez 500 rabnih predmetov, v kiž so bodno potrebni. Vse skupaj v uru, ki je sama ta denar vredna, košta le K 3/80. Pošlje po povzetju dunajska centralna razpošiljatev.

Ch. Jungwirth, Krakova št. B/115.
NB. Pri naročbi dveh paketov se priloži 1 prima angleška klobučica. Za kar ne dopade, denar nazaj.

Pridna prodajalka

za trgovino z mešanim blagom, obeh deželnih jezikov zmožna, in

učenka

se takoj sprejmeta. Firma H. de Toma, Debelo (Montpreis) pri Planini.

ALFA

brzoparilniki za krmo **so najboljši!**

Nov izboljšan sestav!
Močna izpeljava popolnoma iz kovane železa in železne pločevine!

Svari se pred cenejšimi in slabšimi ponaredbami **iz litega železa!**

Dopisuje se slovensko

765 Delniška družba **Alfa Separator** Dunaj XII/3

Tiskal: W. Blanke v Ptujju.